

PPS-jaarrapportage 2018

De PPS-en die van start zijn gegaan onder aansturing van de topsectoren dienen jaarlijks te rapporteren over de inhoudelijke en financiële voortgang. Voor de inhoudelijke voortgang dient dit format gebruikt te worden. Voor PPS-en die in 2018 zijn afgerond is een apart format "PPS-eindrapportage" beschikbaar.

De jaarrapportages worden integraal gepubliceerd op de websites van de TKI's/ topsector. Zorg er s.v.p. voor dat er geen vertrouwelijke zaken in de rapportage staat.

De PPS-jaarrapportages dienen voor 1 maart 2019 te worden aangeleverd bij de TKI's via info@tkitu.nl of info@tki-agrifood.nl. Voor Wageningen Research loopt de aanlevering via een centraal punt.

Algemene gegevens	
PPS-nummer	AF-16051
Titel	Ketenbreed kwaliteitsonderzoek ui
Thema	Robuuste Plantaardige ketens
Uitvoerende kennisinstelling(en)	Instituut Wageningen Plant Research
Projectleider onderzoek (naam + emailadres)	Chris de Visser (chris.devisser@wur.nl)
Penvoerder (namens private partijen)	Inge Ribbens (GroentenFruit Huis)
Contactpersoon overheid	Annet Zweep
Totale projectomvang (k€)	1.245 k€
Adres projectwebsite	www.uireka.nl
Startdatum	1 januari 2017
Einddatum	31 december 2019

Goedkeuring penvoerder/consortium

De jaarrapportage dient te worden besproken met de penvoerder/het consortium. De TKI's nemen graag kennis van eventuele opmerkingen over de jaarrapportage.

De penvoerder heeft namens het consortium de jaarrapportage	☒ goedgekeurd ☐ niet goedgekeurd
Eventuele opmerkingen over de jaarrapportage:	

Planning en voortgang (indien er wijzigingen zijn t.o.v. het projectplan svp toelichten)

Loopt de PPS volgens planning?	Het project loopt volgens planning. Dat is inclusief het inbrengen van het extra onderwerp "verspreiding van ziekten en plagen via organische reststromen". Dit onderwerp is aangekondigd in de jaarrapportage 2017. Het bedrijfsleven heeft extra cash ingebracht zoals in het mutatieformulier 2019 aangegeven.
Zijn er wijzigingen in het consortium/de projectpartners?	Nee, geen wijzigingen.
Is er sprake van vertraging en/of uitgestelde opleverdatum?	Ja, de kwaliteit van uien – onderwerp van deze PPS – dient altijd gemeten te worden na lange bewaring tot eind mei. De resultaten van het onderzoek 2019 zullen daarom voor een deel pas einde voorjaar 2020 bekend worden na deze lange bewaring. Dit betekent dat een deel van het budget verschoven moet worden naar 2020.
Is er sprake van inhoudelijke knelpunten, geef een korte beschrijving	Nee, geen inhoudelijke knelpunten.

Is er sprake van afwijkingen van het ingezette budget/de begroting?	Het ingezette budget is conform het mutatieformulier 2019.
---	--

Korte omschrijving inhoud/doel PPS

Wat is er aan de hand en wat doet het project daaraan?

Wat gaat het project opleveren en wat is het effect hiervan?

Deze PPS is een project waarin de gehele uienketen van veredelaar tot exporteur participeert om de kwaliteit van uien te verbeteren om daarmee de exportpositie van de sector te versterken. Nederland exporteert ruim 1,1 miljoen ton Hollandse uien per jaar naar zo'n 130 landen in de wereld en kwaliteitsproblemen kunnen deze vooraanstaande positie in gevaar brengen. Veel van de problemen die een rol spelen, vinden hun oorsprong in de teelt. Om die reden concentreert het project zich op die fase in de waardeketen met een belangrijke uitstap richting drogen en bewaren. Onderwerpen die aan bod komen betreffen kwaliteit beïnvloedende ziektes als fusarium en koprot en kwaliteit beïnvloedende maatregelen als rassenkeuze, plantenvoeding en oogsttijdstip. Daarnaast besteedt het project aandacht aan het voorkómen van de verspreiding via organische reststromen van ziektes die de kwaliteit van uien kunnen beïnvloeden. Het project levert kennis op die telers en adviseurs van ketenpartners in staat stelt om maatregelen te nemen die leiden tot een betere exportkwaliteit van de Nederlandse ui. Het effect hiervan is dat onze exportpositie qua volume en omzet vergroot wordt.

Resultaten 2018

Geef een korte beschrijving van de high-lights van 2018

Geef een korte beschrijving van de projectdeliverables 2018

De resultaten 2018 slaan op de bewaarresultaten van het teeltseizoen 2017 en het teeltjaar 2018 (zonder dus de bewaring 2018/2019). De belangrijkste resultaten zijn:

- Rasvergelijking: de rassenlijst 2018 is verschenen.
- Onderzoek heeft aangetoond dat de bewaarziekte koprot voor een belangrijk deel voorkómen kan worden door de combinatie van op tijd oogsten en snel drogen. Verder is een test op uien-RNA tot stand gekomen waarmee kort na de oogst de koprot eind maart voorspeld kan worden. Dit moet nog gevalideerd worden. Op basis van een proef van 2018, wordt tussen de 2 en 5% koprot verwacht in maart 2019. Het onderzoek naar waarschuwingssystemen heeft duidelijk gemaakt dat vooral late infecties nog onvoldoende gemanaged worden.
- Verspreid over het land zijn 91 percelen bemonsterd om te bepalen welke Fusarium soorten betrokken zijn bij het ontstaan van fusarium bolrot in uien. Gebleken is dat in 43 monsters het pathogene ras van de schimmel Fusarium oxysporum werd gevonden. In 22 gevallen werden andere Fusarium soorten gevonden. Hun pathogeniteit wordt nog onderzocht.
- Veldonderzoek heeft aangetoond dat later oogsten weliswaar extra opbrengst oplevert, maar ook een toenemend risico op verlaging van de kwaliteit.
- Een late stikstof gift blijkt nauwelijks invloed te hebben op de opbrengst maar ook weinig tot geen effect op de kwaliteit.
- Onderzoek met een vergister heeft aangetoond dat ruststructuren van witrot, koprot en stengelaaltjes het proces van vergisting niet overleven.
- Communicatie: de resultaten zijn gedeeld op de Themadag Uien Dronten en de Landelijke Uiendag. In Dronten zijn de resultaten van de PPS gepresenteerd. In totaal zijn 7 rapporten verschenen en 4 nieuwsbrieven. Verder zijn de resultaten gedeeld via het Twitter account en het Facebook account van het project.

Aantal opgeleverde producten in 2018 (geef in een bijlage de titels en/of omschrijvingen van de producten of een link naar de producten op de projectwebsite of andere openbare websites)			
Wetenschappelijke artikelen	Rapporten	Artikelen in vakbladen	Inleidingen/workshops
0	7	10	1
Titels/omschrijvingen van belangrijkste producten in 2018 (max. 5) en hun doelgroepen			
De rapporten en presentaties zijn beschikbaar op de website: https://uireka.nl/presentaties-downloads/			
Belangrijkste rapporten: <ul style="list-style-type: none"> • Effect van drogen en bewaren op koprot. • Effecten van nutriënten op kwaliteit en weerbaarheid. • Beheersing van koprot in de teelt van zaaiuien met behulp van waarschuwingssystemen. <p>Het rapport over Fusarium in uien is nog vertrouwelijk. Dit geldt ook voor het rapport over de tweede fase in de ontwikkeling van een test voor vroeg detectie van koprot op basis van uien-RNA.</p>			

Bijlage: Titels/omschrijvingen van alle producten in 2018 of een link naar deze producten op de projectwebsite of andere publieke websites

Meeste rapporten staan op de website: <https://uireka.nl/presentaties-downloads/>

Vertrouwelijke rapporten:

- Scholten, O. & K. Burger, 2018. WP3B Fusarium-onderzoek in de Nederlandse uienteelt, Rapport Uireka 2018-06
- Verhoef, N, Terlouw-Langelaar, L., Roelofsen, C. & Hoeberichts, F., 2018. Vroege detectie van koprot in ui tijdens teelt en bewaring. Ontwikkelen moleculaire test NSure, fase 2, Rapport Uireka 2018-02